

Από το όνειρο στη... σχιζοφρένεια

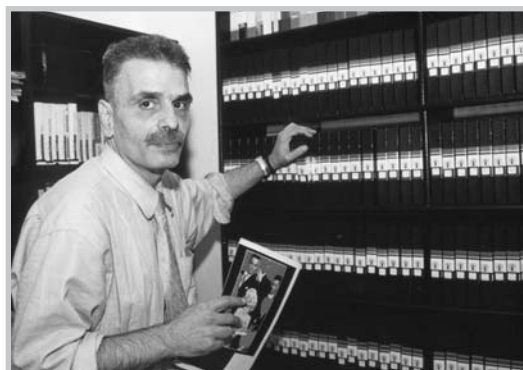
του **Αλέξη Ν. Δερμεντζόγλου**
Κριτικού κινηματογράφου
Ιατρού Μικροβιολόγου
alex_derm@freemail.gr

Η ταινία «**Μαύρος κύκνος**» δεν σημαδεύει μόνον τον θρίαμβο της Νάταλι Πόρτμαν αλλά και την εμμονή του Αμερικανού σκηνοθέτη Ντάρεν Αρονόφσκι στην καταγγελία του αμερικανικού «ονείρου».

Μόνον που εδώ η παθολογία είναι εμφανέστατη με την ηρωίδα (χορεύτρια) να εκδηλώνει (μετά από λανθάνουσα μορφή ασθένειας) μια τρομερή σχιζοφρένεια.

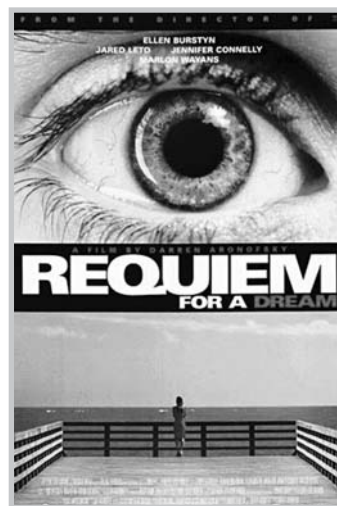
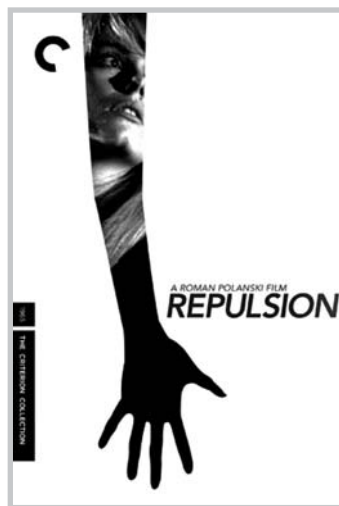
Όταν ο Ντε Πάλμα στην «**Έκρηξη οργής**» έδειχνε ξεκάθαρα πως η καταπίεση της μητέρας εξουθενώνει ψυχικά την κόρη, ουσιαστικά μιλούσε για τη διαβρωμένη δομή της αμερικανικής κοινωνίας, δηλαδή το κύτταρό της, την οικογένεια τελικά.

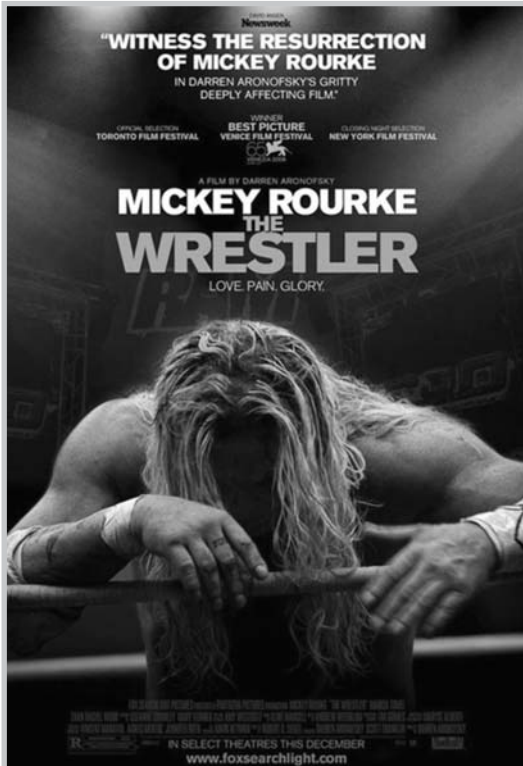
Ο Αρονόφσκι εγγράφει και θέματα από άλλες του ταινίες όπως το «**Ρέκβιεμ για ένα όνειρο**» και «**Ο παλαιστής**».

ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Ωστόσο, ανανεώνει το ρεπερτόριό του, κάνοντας αναφορές στη βιοματική τέχνη και πώς (αλλά και πόσο) μπορεί να επηρεάσει την ανθρωπί-

νη προσωπικότητα. Υποδύομαι, αναζητώ έναν άλλο εαυτό, διχάζομαι εκ των πραγμάτων.

Βέβαια, κορυφαίοι σκηνοθέτες όπως ο Μάικ Λι εκπαιδεύουν τους ηθοποιούς τους σε happenings ώστε να βιώσουν τους ρόλους τους.

Ο Ντάρνεν μιλάει για κάτι άλλο, για την υπέρβαση, την υπερβολή, το «πέρα από τα όρια». Κατά βάση στον «**Μαύρο κύκνο**» υπάρχει και η καταπιεστική μαμά (Μπάρμπρα Χέρσεϊ) και το «όνειρο» για μεγάλη επιτυχία στο μπαλέτο. Ο εκπαιδευτής της κοπέλας (Βενσάν Κασέλ) λειτουργεί ως Πυγμαλίων (θυμηθείτε την «**Ωραία μου κυρία**»). Ωστόσο, ο τρόπος που την «πουσάρει» προς την υπέρβαση είναι μια πρώιμη διαδικασία για να εμφανίσει κλινικά τη λανθάνουσα σχιζοφρένιά της.

Όλοι γνωρίζουμε πως κάποιες «κρυμμένες» μορφές σχιζοφρένειας απαιτούν ένα ισχυρό στρες για περαιτέρω κλινική εξέλιξη.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ο «**Μαύρος κύκνος**» είναι, λοιπόν, η ιστορία μιας κοινωνίας που δημιουργεί οικογένειες, που με τη σειρά τους παράγουν μαζικά σχιζοφρενείς με δέλεαρ ένα ανύπαρκτο «όνειρο», το αμερικανικό, με τους όποιους μετασχηματισμούς του.

Στο «**Ρέκβιεμ για ένα όνειρο**» ήταν η... επιτυχία στα τηλεοπτικά reality shows, στον «**Παλαιστή**» το ρέσλινγκ, στην «**Πηγή της ζωής**» (πάλι του Αρονόφσκι) το μυστικό της αθανασίας μέσω της αγάπης.

Η ΕΞΟΧΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

Όποιος έχει ήδη δει τον «**Μαύρο κύκνο**», θα αντιλήφθηκε την προϊούσα σχιζοφρένεια της κοπέλας και τον έξοχο, δομικό τρόπο με τον οποίο αποδίδεται. Εθισμός στον πόνο, μαζοχισμός, αυτοτραυματισμός και άλμα στο κενό του «ονείρου»-κάλπικης επιτυχίας. Τελικό αποτέλεσμα η αυτοκαταστροφή, το αδιέξοδο, η τραγωδία.

Μετά τον Πολάνσκι και την «**Αποστροφή**» ποτέ άλλοτε η διαδικασία μιας σχιζοφρένειας δεν απεικονίστηκε πιο γλαφυρά.

Η διαφορά είναι η ακόλουθη: Ο Πολάνσκι σκηνοθετεί ντοκιμαντερίστικα, ο Αρονόφσκι προσφέρει μια σύγχρονη τραγωδία. Και οι δύο είναι κοινωνιστές, παρακάμπτουν δηλαδή τη μεταφυσική και εδράζονται στον πραγματισμό, στη νοσηρή δηλαδή φύση του συστήματος, που τους ευένδοτους ψυχικά τους αλέθει και τους μετατρέπει σε απορρίμματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Δείτε σε DVD

- **Αποστροφή**
- **Ρέκβιεμ για ένα όνειρο**
- **Ψυχώ**
- **Έκρηξη οργής**
- **Ο παλαιστής**
- **Η πηγή της ζωής**
- **Μια γυναίκα εξομολογείται**
- **Identity**